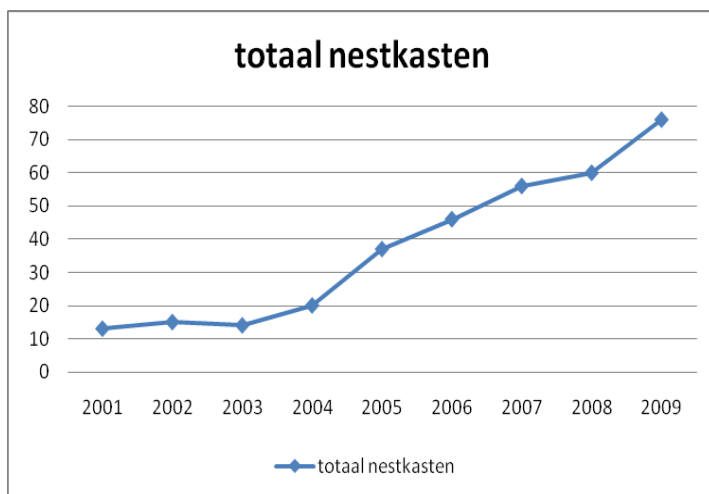


Resultaten van het broedseizoen 2009 voor Torenvalken

Elke dag rij ik met mijn auto langs de E40 naar Oostende. Ik kom er iedere keer een aantal torenvalken tegen, en dacht: zo slecht kan het nu toch niet gesteld zijn met de torenvalken in onze regio? De eerste broedresultaten kwamen enkele maanden geleden binnen, en wat opviel was de negatieve klank in de stem van de verantwoordelijken voor torenvalken in de regio. Ik was dan ook benieuwd naar de volledige resultaten van de (geringde) broedgevallen dit jaar. Was het werkelijk zo slecht, of lag het aan een slechte start van het broedseizoen?

Al sinds 1984 worden torenvalken opgevolgd en geringd in onze regio door Jef en Koen Van Hoe. We beschikken over resultaten vanaf het begin van het millenium. De eerste jaren waren het aantal

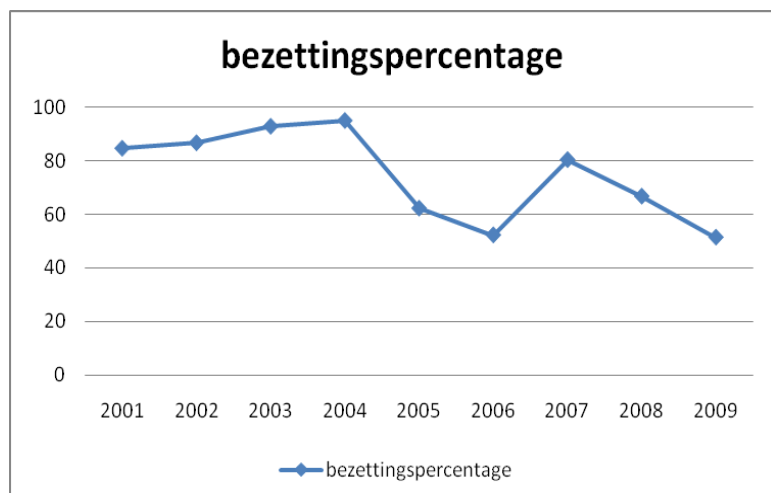


gecontroleerde nesten eerder beperkt, omdat er nog niet al te veel nestkasten geplaatst waren. Sinds 2004 werden dan de resultaten van de familie Van Hoe samengevoegd met de resultaten van onze werkgroep, wat toch wel voor een mooi resultaat zorgt.

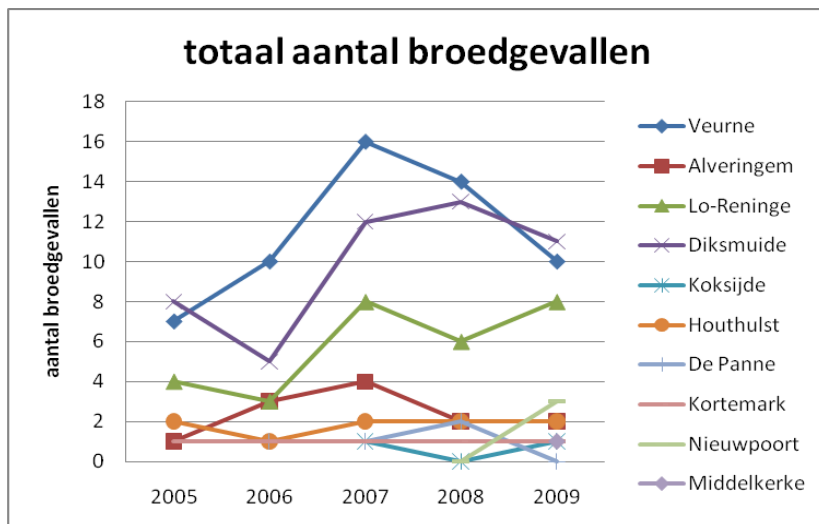
Wat mij eerst en vooral opviel in de grafiek hiernaast, is de grote stijging in aantal nestkasten de laatste jaren (een stijging van 20 nestkasten in 2004 tot 76 kasten het voorbije jaar). Dit

door de inspanningen die jaar na jaar geleverd worden door alle medewerkers. Dankzij deze nestkasten is het mogelijk om de populatie torenvalken terug op een goed niveau te brengen.

Maar deze grote stijging in aantal nestkasten zorgt op dit moment niet meer voor een stijging van de broedgevallen: als we het bezettingspercentage bekijken, dan valt op dat we in de eerste jaren, aan de hand van de ring-resultaten van de familie Van Hoe, een bezettingspercentage van meer dan 80% hadden. Vanaf 2004 daalde het bezettingspercentage spectaculair van meer dan 90% tot bijna 50% in 2006 (extreem daljaar

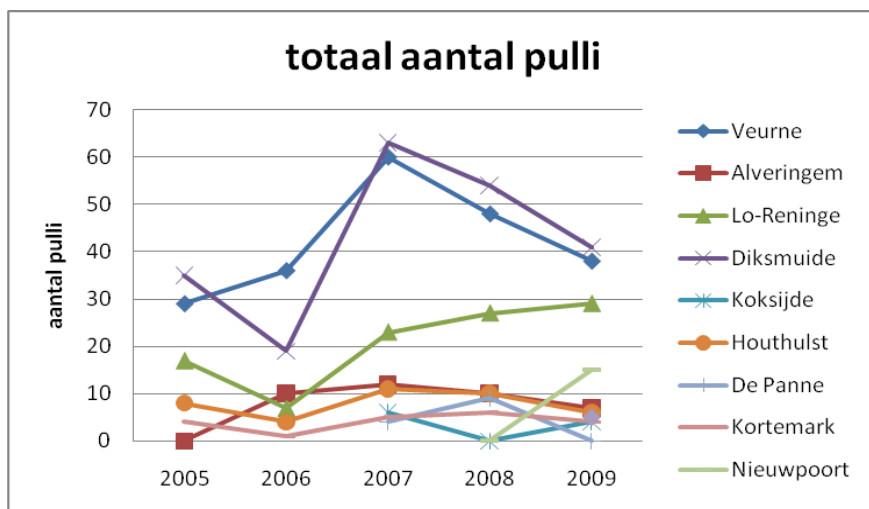


bij de muizen). Gelukkig herstelde de muizenpopulatie zich zeer snel het jaar nadien met terug 80% bezetting in 2007. Maar daarna ging het terug bergaf, wat ons terugbracht tot de situatie in 2006.



Ondanks deze daling in percentage, bleef het aantal broedgevallen in onze regio steeds stijgen, tot in 2007, met een record van 45 broedgevallen, dankzij een goed aantal prooidieren (muizen). In 2008 trad een lichte daling op van het aantal broedgevallen, en dit jaar zette de trend zich verder met 'slechts' 39 broedgevallen in de hele regio.

Vooraf in Veurne is de laatste 2 jaar een sterke daling van het aantal broedgevallen aan de gang. Hier zitten we weer op hetzelfde niveau als in 2006, waarvan we weten dat het een slecht muizenjaar was. Wel opvallend is dat de verschillen in de regio's rond en aan de overkant van de IJzer (Diksmuide, Lo-Reninge, Houthulst en zelfs Nieuwpoort) niet sterk dalen, of zelfs stijgen. Dit zou kunnen te maken hebben met een kouder voorjaar en ons droog begin van de zomer, in vergelijking met andere jaren, waardoor dieren (zowel muizen als hun predatoren) dicht bij water vertoeven, waar een grotere concentratie aan voedsel zal aanwezig zijn. Het gevolg van een lange winter en een behoorlijk droge zomer, met minder voedsel, is dat prooidieren, zoals muizen, minder nakomelingen produceren. Dit heeft dan ook zijn weerslag op de broedgevallen van de roofvogels.



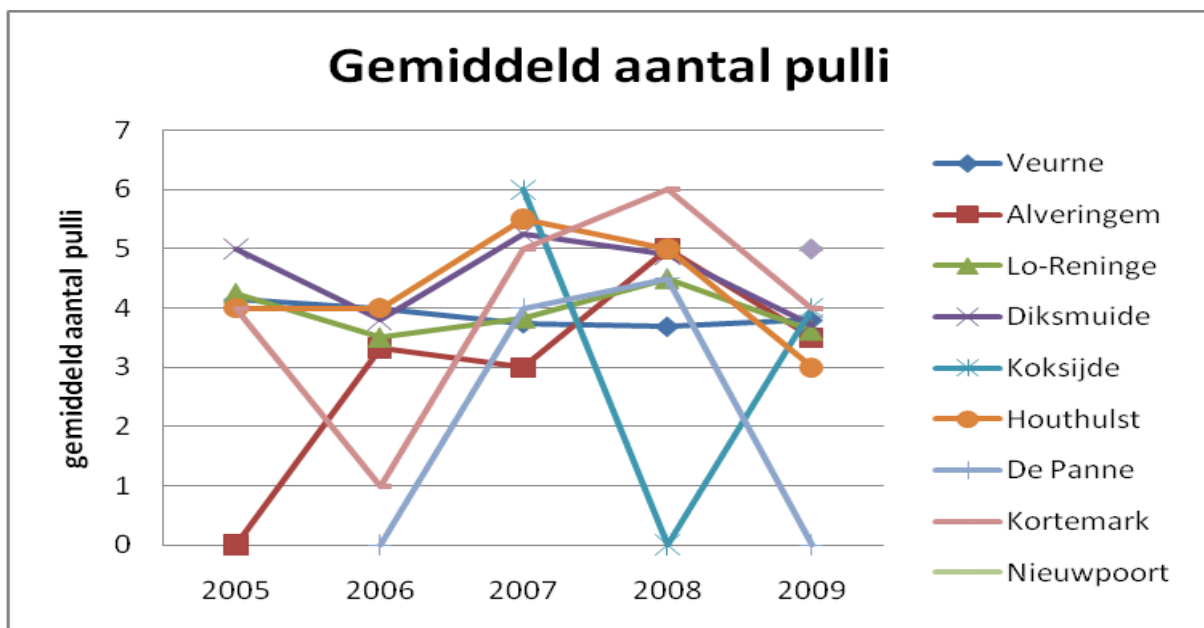
Dat er een schaarste was aan prooien dit jaar, kan men ook afleiden uit het totaal aantal pulli dat geringd kon worden. In absolute cijfers merken we een, voor het tweede jaar op rij, sterke daling op: vorig jaar werden nog 164 pulli geringd, terwijl dit jaar bleef steken op 149. Vooral Veurne en Diksmuide zetten een

sterk negatieve trend neer, met elk een daling van een tiental pulli. In de meeste andere gebieden, waar het aantal nestkasten beperkt is, treedt nauwelijks een daling op. Wat opvalt is de gestage stijging aan pulli in de gemeente Lo-Reninge. Op 2 jaar tijd werd bijna een derde meer geringd dan in het topjaar 2007. Het aantal nestkasten in Lo-Reninge bleef de voorbije 5 jaar nagenoeg gelijk, maar brengt nu een positiever resultaat met zich mee.

Wat opvalt zijn de kleinere nesten van torenvalken dit jaar. Wanneer we naar het gemiddeld aantal pulli kijken voor ons gehele werkingsgebied, dan was 2007 een absoluut topjaar, met een gemiddelde van 4.5 pulli per nest. In dat jaar merken we een grote variatie in nestgrootte: in

Alveringem werden gemiddeld 3 pulli per nest geringd, terwijl in Houthulst meer dan 5 pulli per nest konden geringd worden (Koksijde buiten beschouwing gelaten, want hier was maar 1 broedgeval). In 2009 moeten we het stellen met een gemiddelde van slechts 3.8 pulli per nest, wat toch een behoorlijke daling is. Wat opvalt is dat in alle regio's waar we controles uitvoerden, het gemiddeld aantal pulli niet hoger lag dan 4 per nest (Nieuwpoort en Middelkerke buiten beschouwing gelaten), met elk één broedgeval met 5 pulli per nest. We zitten gelukkig nog niet op het dieptepunt van 2006 (2.8 pulli/ nest), maar het is duidelijk dat dit jaar geen goed jaar was voor torenvalken in de regio.

Vermits de torenvalk na 1 à 2 jaar geslachtsrijp is, hopen we natuurlijk op een nieuwe stijging in broedgevallen volgend jaar, wanneer de grote groep geringde torenvalken van 2007 zelf een nieuwe generatie torenvalken zal laten opgroeien.



Hierbij wil ik al onze medewerkers bedanken voor hun controlewerkzaamheden en de ringers (Jef en Koen Van Hoe, Ludo Leper en Diederik D'hert) bedanken voor het geleverde ringwerk.

Weet je zelf nog nestkasten staan in onze regio die wij nog niet opmerkten, of broedgevallen die door ons niet gekend zijn, geef ons een seintje. We nemen deze kasten graag op in onze inventarisatie, en deze krijgen zeker een bezoekje volgend broedseizoen.

Elien Dewitte